

Asia: VN/3799/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yliopisto pitää perusteltuna esityksen tavoitetta varmistaa kansainvälisten opiskelijoiden riittävä toimeentulo. Lakimuutoksesta riippumatta on myös tärkeää vahvistaa toimenpiteitä, jotka ehkäisevät toimeentulo-ongelmien syntymistä jo ennalta. On keskeistä varmistaa, että Suomeen hakeutuvat opiskelijat ja heidän perheensä saavat selkeän ja kattavan tiedon toimeentuloedellytyksistä sekä niihin liittyvistä vastuista jo ennen maahantuloa. Näin voidaan välttää tilanteita, joissa maahan saavutaan puutteellisin tiedoin tai riittämättömän taloudellisen varautumisen varassa. Lisäksi olisi tärkeää kehittää ohjaus- ja neuvontakäytäntöjä siten, että mahdolliset taloudelliset riskit tunnistetaan varhaisessa vaiheessa ja niihin voidaan puuttua oikea-aikaisesti. Tällaiset toimet tukevat lakimuutoksen tavoitteita ja vahvistavat järjestelmän toimivuutta kokonaisuutena.

Lakiehdotuksessa esitetyt muutokset herättävät kysymyksiä opiskelijoiden yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Muutosten vaikutus kolmansien maiden opiskelijoihin voi asettaa eri taustoista tulevat opiskelijat keskenään eriarvoiseen asemaan. Nykytilanteessa opiskelijan on osoitettava riittävä toimeentulo hakiessaan oleskelulupaa Suomeen. Vaikka toimeentuloedellytys arvioidaan muodollisesti ensimmäisen vuoden osalta, lainsäädännön ja viranomaisohjeiden perusteella toimeentulon tulee olla turvattuna koko opintojen ajaksi. Yhteiskunnan tarjoama viimesijainen tuki voi kuitenkin olla tarpeen tilanteissa, joissa opiskelija joutuu tilapäisiin ja ennakoimattomiin taloudellisiin vaikeuksiin esimerkiksi vakavan sairastumisen tai muun äkillisen kriisin seurauksena.

Turun yliopisto pitää tärkeänä, että lainsäädännön vaikutuksia seurataan ja arvioidaan huolellisesti opiskelijoiden yhdenvertaisuuden ja myös Suomen kansainvälisen houkuttelevuuden näkökulmasta. Kansainvälisten osaajien houkutteleminen ja Suomeen kiinnittyminen on keskeinen kansallinen

tavoite ja lakimuutoksella voi olla vaikutuksia Suomen houkuttelevuuteen koulutus- ja tutkimusmaana.

Sutinen Susanna
Turun yliopisto